

Pesta 13/25 maiu.

Va esf dominec'a. | Redact. : strad'a iernei nr. 1.

Nr. 19.

Anulu IX, — 1873.

Pretiuu pe anu 10 fl., pentru Roman'a 2 galbeni.

De insemnetatea datineloru poporale pentru literatur'a dramatica.

(S'a cetitu in adunarea de la Caransebesiu a Societãtii pentru fondu de teatru romanu, la 28 apr. a. c.)

Literatur'a dramatica cuprinde la popó-rele culte unu ramu specialu, si nu arare-ori, — celu mai productivu alu literaturii natiunale.

Nu voiu pertractá literatur'a dramatica in estensiunea sa, cà-ci e materia de opu voluminosu, ci atingându unele pe scurtu, me voiu grabi de-a dreptulu la scopulu meu, ce e de a aretá insemnetatea datineloru poporului nostru.

Literatur'a dramatica are mai multe impartiri a pieseloru, opurilor, ce sunt destinate pentru represintatiunile teatrale: din aceste, cele istorice si cele poporale, sunt chiamate de a represintá natiunalitatea respectiva, pe acestu terenu. Alte specii, cari infatâsieza o individualitate, se apropia mai multu de simtiemintele comune ale geniului omenescu, sè fia câtu de clasicu compuse, din punctulu de vedere natiunalu, nu au pretiuu celoru istorice si poporale.

In ori cari specii de opuri dramatice, trebuie sè fia caractere precise, materia bine lamurita, pentru actiunea ce se represinta. Caracterulu, sunt semnele si insusirile prin cari se deosebesce o individualitate de alt'a; materi'a e punerea in ordine a actiunii; pentru a-

cést'a, in opulu dramaticu, unu crestinu mai bine se poté caracterisá suferindu de persecutiunile paganiloru, unu blastematu candu duce nevinovat'a si dreptatea la perdere, etc.

In opurile dramatice *istorice* si *poporale* asemenea sunt necesarie caracterisarile precise.

In cele *istorice*, ca istori'a poporului respectivu, din timpulu actiunii, sè fia cu credintia represintata, luandu in consideratiune viétia sociala, moravurile, datinele si porturile timpului; p. e. Armat'a lui Iuliu Cesare nu se bate cu turcii, Aurelianu nu ospetéza pe amicii sei cu cafea, si multe altele.

In cele *poporale*, ca poporulu insu-si, ca si o individualitate natiunala, sè represinte semnele si insusirile natiunale prin cari se caracteriseza si se deosebesce de alte popóre.

Aceste insusiri sunt: *din afara* portulu cu tóta fisionomi'a; *din laintru*: simtiemintele omenesci prin cari se deosebesce unu poporu blanda de unulu feroce, simtiemintele de credintia cu superstitiunile si mitologi'a sa, cari si-dau espresiunea loru in datine, ce forméza unu cultu poporalu.

Din ce insustrile aceste poporale voru fi mai desu si mai bine reproduse in literatur'a dramatica, din ce si pretiuu ei natiunalu va

crește mai tare. Reproducerea e posibilă numai dacă cunoștem bine viața a poporului nostru.

Literatură noastră dramatică originală, preste totu e încă mică; era speciă de opurile populare abia stă din câte-va bucăți, deosebi de V. Alesandri, p. e. „Nuntă țieranescă“, „Rusaliele“, etc.

Causă principală e, pentru că datinele și serbătorile populare române, sunt încă necunoscute publicului cetitoriu; încă nu au prețurile lor cuviințiosu național și istoric înaintea națiunii, și astu-felu autorii de literatură dramatică populară nu au isvóre de materii séu de ilustrațiuni.

În această cauză principală zace multu, și a nume: că noi nu cunoștem poporul nostru; ce resulta, că noi încă nu avem cunoștința de înși-ne; și, nu numai unu individ, ci și unu popor atunci începe a fi, cându se cunoște pe sine.

Între însușirile de frunte ale poporului nostru, sunt datinele cele stravechii, încopiate cu credința lui de mii de ani, ce și adia s'au susținutu ca și unu cultu național, nu în ruini antice, ci în deplinitatea lor originală.

Acăsta viața a poporului nostru, introdusă în literatură dramatică, va produce și pe acestu teren, literatură națională, care prin reprezentățiunile teatrale va influența, ca Romanii să-si castige cunoștința de sine, și apoi — esistența.

Din aceste pe scurtu dîse, se vede însemnătatea datinelor pentru literatură dramatică; pentru cultură în sensu național; pentru cunoștința de sine.

Dar, cându vomu dovedi că datinele noastre populare sunt caracteristice, și tari, de a susține legatură noastră, nu numai cu Italia de sub Traianu, ci și cu locuitorii cei mai vechi ai Romei: atunci credu, că totu Romanulu deșeptu și cu simțiminte curate va ști a pretiuf din destulu datinele noastre, și se va mândri pe sine, că și după atîția seculi stă în legatură cu Romă vechia.

Din acestu punctu de vedere, permiteti-mi, domnilor, ca să vi cetescu antîia și cea mai vechia serbatóre a Romei cu datinele de atunci, și me rogu ca să aveți paciința de a ascultă, totu acea serbatóre, încopiată cu totu acele-si datine, adia la poporul nostru!

(Va urmă.)

At. M. Marienescu.

Murgulu lui Iancu.*)

— Balada populară. —

e dëlulu Reteagului
 Pasce murgulu Iancului;
 Si pascëndu ranchieța greu,
 C'a lasatu pe domnulu seu.
 Nime 'n lume nu-lu aude,
 Nu-lu aude, nu-i respunde;
 Numai mam'a Iancului,
 Din valea Reteagului.
 Ea acolo-a alergatu,
 Si calutiulu l'a 'ntrebatu:
 — Murgule, calutiulu meu,
 Unde-ai lasatu domnulu teu?
 Domnulu teu
 Si fiulu meu?
 — Dieu io pe elu l'am lasatu
 În dëlulu Reteagului,
 Sub umbruti'a fagului:
 De trei puscii reu impuscatu,
 De trei sabii reu taiatu.
 Ea acolo-a alergatu,
 Cu dorere l'a 'ntrebatu:
 — Iancule, puiutiulu meu,
 Rogu-te pe Dumnedieu;
 Care rana ti-i mai mare,
 Sè te dóra reu mai tare?
 Sè me ducu eu la Reteagu,
 Sè-ti aducu fiule leacu?!"
 Elu din graiu i-a cuventatu,
 Si cu man'a semnu i-a datu:
 — Maicutia, suflet'a mea,
 Ori te-alérge, ori te lasa,
 Că de mine esti remasa!"
 Audi si soru-sa,
 Ea acolo-a alergatu
 Si pe Iancu l'a întrebatu:
 — Iancule, fratele meu,
 Rogu-te pe Dumnedieu,
 Care rana ti-i mai mare,
 Sè te dóra reu mai tare?
 Sè me ducu eu la Reteagu,
 Sè-ti aducu eu frate leacu!"
 — Sora, sorior'a mea:
 Ori te-alérge, ori te lasa,
 Că de mine esti remasa;
 Dar eu tle ti-oiu lasá
 Parale cu felder'a
 Si talerii cu mert'a,
 Că știu că tu mi-i cantá!"

*) Rogamă de nou pe toti aceia, cari știu doine și balade populare din 1848-9, se ni le tramita.
 Red.

Audí soci'a sa,
 Ea acolo-a alergatu,
 Si pe Iancu la 'ntrebatu :
 — Care rana ti-i mai mare,
 Sè te dóra reu mai tare ?
 Sè mo ducu eu la Reteagu,
 Sè-ti aducu sociule leacu !
 — Ori te-alérge, ori te lasa,
 Cà de mine esti remasa ;
 Dar eu tîe ti-oiu lasá
 Cararusi'a si cóst'a,
 Si campulu cu florile,
 Tierile-popórele ;
 Cà scíu cà te-i maritá,
 Si pe mine mi-i uitá.

* * *

Maic'a mea m'a comandá,
 Si soru-mea m'a cantá.“

Culésa la Muresiu in Transilvani'a de :

Z. Chihoreanu.

Petru celu mare si unu soldatu.

— *Episodu biograficu.* —

Credu, iubiti cetitori, cà cunósceti cine erá Petru celu mare alu Russiei, si póte cà ati cetitu viéti'a si istori'a lui; cu tóte aceste permiteti-mi dar a ve spune si eu ceva despre acestu ilustru barbatu!

Intr'o séra candu Petru dupa obiceiulu seu est la preumblare imbracatu in haine de simplu soldatu, spre a observá ce se petrece in orasiu, intelní in drumulu seu unu soldatu din armat'a sa, si dupa ce vorbí cu dinsulu putînu, — lu-vediù cà este bétu; atunci i dîse:

— Mergemu, frate, unde-va ca sè bemu ceva!

— Dar ce si unde sè bemu? — intrebà soldatulu, — mie nu mi-a remasu de câtu dóue capeici.

— Am si eu patru, — dîse Petru, vomu bé jumetate oca de vinu.

In fine plecara si ajunsera peste cincí minute la o cârciuma; dupa ce au beutu jumetatea oca de vinu si remasera fara nici o capeica, Petru dîse:

— Frate! voiescu sè mai béu.

— E bine! ce sè-ti facu? nu mi-a mai remasu nimicu.

— Asié dara déca nici unulu din noi n'a-

venu parale, sè mergemu sè furàmu, — esclamá Petru.

— De la cine sè furàmu? — intrebà soldatulu.

— De la imperatulu, — fu respunsulu lui Petru. Atunci soldatulu infuriatu i trase o palma, dîcându-i:

— Bine mei! tocmai de la dinsulu sè furàmu, elu care ne nutresce pe noi atâte mí de soldati?!

Atunci Petru, in locu d'a se superá, din contra elu se bucurà vediendu, cà armat'a-i este fidela.

— De la cine dar sè furàmu?

— De la episcopulu! — dîse soldatulu, — elu care nu are nici socía, nici copí si care nu nutresce pe nimini, mai cu séma elu jupóie pe toti.

— E bine dar, de la elu!

Atunci se 'ndreptara spre locuinti'a episcopului.

Cas'a lui erá numai cu unu etaju. Ajungendu acolo Petru dîse soldatului:

— Urca-te pe umerii mei si asié vei puté intrá pe feréstra in launtru, inse ce vei puté luá lu-vomu impartí.

— Da! — respunse soldatulu si se urcà. Cum intrà pe feréstra, se vediù intr'o camera intunecósa si audí in cea d'aluturi ciocanituri de linguri; erá episcopulu, care ciná cu cei doi-spre-diece sateliti ai sei. Atunci furulu s'apropià de usia, care da in acea camera si audí vorbele urmatórie pronunciate de episcopu:

„Fratiloru, mane fiindu diu'a onomastica a Maiest. Sale Petru celu mare, dupa Te-Deum ca totu-de-una va vení sè prandiésca la mine, atunci i voiu pune otrava in cup'a sa cu vinu, si bendu va murí, asié vomu puté scapá de elu, cà-ci nu e de suferitu! hai?“

— Asié sè facemu, — respunsera calugariii in coru.

Atunci unu servitoriu veniá sè intre in camer'a in care erá soldatulu, si acest'a de fri-c'a sè nu ffa prinsu, sari pe feréstra josu si o luá la fuga.

Petru care lu-acceptase si care crediù, cà elu a luatú ceva, alergà dupa elu dîcându-i:

— Si mie jumetate, asié ni-a fostu toc-mél'a!

— Nu am luatú nimicu, — dîse elu, — inse voiu luá mane.

Atunci i povestí totu, si adaugà:

— Mane voiu merge sè dîcu imperatului

cele ce am auditu; elu audîndu-le negresîtu me va recompensá, aceea recompensa o vomu impartî impreuna.

— Mai nainte d'a ne despartî, — dîse Petru, — te rogu spune-mi din care regimentu, compania, etc. esti dta si cum te numesci?

— Din regimentulu alu treilea, compani'a a sieptea si me numescu Ivanov,

Petru insemnà bine aceste vorbe, apoi dîse:

— Nópte buna!

— Asemenea!

Se despartira.

Petru se duse la palatu multiamitu fiindu de ceea ce descoperise in acea séra.

A dóu'a dî de diminétia Petru dete ordinu ca sè aduca si sè aresteze in palatu pe soldatulu cu numele aretatu mai susu.

Apoi se duse la biserica si dupa terminarea serviciului divin merse la episcopu, unde fu primitu ca in totu-de-una.

Siediura cu totii la mésa, unde bucatele cele mai bune si vinurile cele mai alese erau cu abundantia. Episcopulu luà o butelia cu vinulu celu mai bunu si implendu cup'a imperatului lu-invità sè bea.

Inse acest'a tienendu bine in minte cele petrecute in sér'a precedenta, dîse:

— Asta-di voiescu sè te onoredu pe Pré Santi'a Ta si sè te permitu a bé din cup'a mea.

Episcopului fiindu-i frica de mórte si nevrendu a murí, refusà dîcêndu:

— Maiest. Ta! asta nu se póte ca unulu mai inferioru de câtu imperatulu sè bé din cup'a Maiest. Tale.

— Nu face nimicu, — respunse Petru, — déca eu ti-permitu, n'ai de câtu sè bei.

— Atunci Te-ai micniorá Maiestatea Ta! si...

— In fine ti-ordonu si trebue sè bei, — dîse Petru infuriatu.

Episcopulu supunendu-se ordinului imperatescu beù vinulu otravitu.

Atunci mórtea lu-prevesti.

Inse Petru chiamà doctorulu pe care lu-adusese cu dinsulu si pe care lu-lasase afara sub numele de domesticu, dîcêndu-i sè dé episcopului antidotulu ce luase cu sine-si; acest'a lu-beù; in urma venira soldatii pe cari Petru i pusese in giurulu căsei episcopului si lu-luara dimpreuna cu cei doi-spre-diece sateliti ai sei; chiar in acea dî viéti'a celoru trei-

spre-diece conspiratori se terminà prin spendiuratóre.

Petru intorcêndu-se la palatu dete ordinu ca sè-i aduca pe prinsonieriu:

Acest'a venindu, elu lu-imbratisà si i dîse:

— Soldatulu d'a séra cu care ai fostu la episcopu ca sè furi sum eu; si recompens'a care erá sè o impartîmu impreuna, o vei primí de la mine; mi-ai scapatu viéti'a, trebue sè-ti multiamescu, amicul meu.

Atunci i dete titlulu de nobletie si numele de „Dalgorochy“, care insemnéza mana lunga, pentru bun'a palma ce primise Maiest. Sa.

Se afla si pana in diu'a de adi famili'a „Dalgorochy“ in Russi'a.

P. C. Gheorghiu.

La zefiru.

Zefirelu, suflare lina,
Câtu fu iérn'a te-am doritu;
Vina deci mai iute, vina,
Câ-mi e pieptulu dogoritu!

Candu plecasi in pribegia,
De pe-alu tierei mele plaiu,
M'a cuprinsu c'o para vîia,
Unu amoru cadiutu din raiu.

Foculu seu cu grea dogóre,
Dî si nópte m'a muncitu,
Si orá sè me omóre,
Déca tu n'ai fi sositu.

Dar placut'a-ti adiere,
Anim'a-mi va recorí,
Si de lung'a mea dorere
Éra me voiu lecuí.

Deci la mine te opresee,
Resfatiandu anim'a mea,
Pana ros'a 'mbobocesece,
Ca sè sbori apoi la oa!

1872.

I. Lapedatu.

Eponina.

— *Schitia din istori'a Romaniloru.* —

Dupa ce Vespasian nimici rescól'a lui Claudiu, crutiã viéti'a rebeliloru, dar pe ducii gali, cari aspirau la fondarea unui imperiu galicu, i-a persecutatu si pedepsitu fórte aspru.

Intre acestia se distingea unulu, cu numele Iuliu Sabin, despre care se dicea, cà ar fi unu descendinte a lui Iuliu Cesare; a carui incarcerare Vespasian mai cu séma o doriã, pentru cà acest'a a fostu aclamatu de catra poporu de cesare.

Sabin inse dupa ruinarea sperantieloru sale, fu constrinsu a-si cautá asilu in nisce pesceri subterane, cari erau in legatura cu una dintre vilele sale.

Calea prin aceste a fostu cunoscuta numai de doi sclavi devotati lui; cari la demandarea lui Iuliu au aprinsu vil'a si au respanditu faim'a, — cà Sabin s'a inveninatu pe sine insu-si si cadavrulu seu l'a mistuitu foculu.

Elu avea de socia o galla tinera, numita Eponina, care audîndu scirea acést'a a devenitu intr'o desperatiune nemarginita; dinsulu inse a incunoscintiat'o prin unulu dintr'acesti doi servitori despre refugiulu lui, rogandu-o totu-d'odata sè pórte doliu si sè se presinte ca veduva inaintea lumei, pentru d'a documentá prin acést'a cu atátu mai multu scirea despre mórtea lui.

Si Plutarch dîce despre Eponina: „Ea si-a jocalu rolulu in acést'a tragedía plina de durere.“ Nóptea veniã a cercetá pe sociulu ei in aceste pesceri, si in diori se departá, ér in fine nu a mai voitu de feliu sè-lu parasésca.

Dupa ce a decursu astu-felu siette luni, audîndu dins'a vorbindu-se multu despre blandéti'a si bunetatea lui Vespasian, si-a condusu sociulu ei la Roma, imbracandu-lu mai antâiu in haine de sclavu si taindu-i perulu de pe capu, pentru ca sè nu fia recunoscutu.

Dar amicii ei, cari sciau acestu secretu, au consultat'o sè nu se 'neréda in blandéti'a lui Vespasian despre care se vorbesce, ci mai bine sè se rentórne in asilulu loru de pan'ací.

Acést'a au si facutu dinsii, si rentorcêndu-se au mai traitu impreuna inca 9 ani in aceste pesceri subpamentesci, unde Eponina — dupa cum dîce Plutarch — „ca o leóica in pescerea sa“ a nascutu 2 copii si i-a nutritu la pep-tulu seu.

In fine inse totu-si a fostu denunciati si adusi de catra Vespasian la Roma.

— Cesare, — a dîsu Eponina, aretandu imperatului copíi ei; — eu p'acestia i-am nascutu si crescutu intr'unu mormentu, pentru ca sè fimu mai multi cari sè implorãmu grati'a ta.

Dar Vespasian a fostu numai atunci grãtîosu, candu a pretinsu acést'a — nu marinositatea, ci — politic'a; dinsulu in acestu casu nu a datu audiu acestei rogãri, ci aseme-neã unui despotu miserabilu a condamnatu pe Sabin la mórte.

Atunci Eponina inca a cerutu sè-i permiti si ei a mori dimpreuna cu iubitulu ei sociu dîcêndu:

— Cesare, permite-mi acést'a gratia, cà-ci eu am traitu mai fericita sub pamentu si in intunerecu, de câtu tu in splendórea imperatiei tale!

Si Vespasian, (pén'a chiar se invólva a scrle acést'a, spre rusinea omenimei!) i implinesce acést'a cerere, tramitiendu-o si pe dins'a la perire, petandu-si prin acést'a procedere renumele pentru tóte timpurile.

Plutarch, contimporanulu acestora de siguru esprima numai opiniunea publica, fiindu enaratiunea acestei tragedíi cu urmatóriele cuvinte: „In totu decursulu lungei domniri a acestui imperatu crudelu, nu a fostu nici o fapta mai tirana si mai infama de câtu acést'a; pentru care inse prevediuti'a l'a pedepsitu, cà-ci nu multu dupa acést'a toti urmatorii lui au fostu ucisi.“

Traianu Popescu.

Primavér'a mea.

andu in animiór'a mea

Éra érna rece grea,

Si speranti'a 'ncantatória

Vescedíta ca si-o flóre :

Nu esiam la campu afara,

S'admiru d'alb'a primavéra;

Lunc'a verde inforita,

Parea-mi vesceda, mahnita.

Sórele, si-a lui lumine

N'avea farmeci pentru mine;

Florice'a prin fenatie

Nu 'nfloriã cu-asié dulcétia.

Dar si-acum nu mergu afara
Sè vediu mandr'a primavéra ;
Nici a sórelui splendóre,
Nici flórea mirositória.

Nu, cà-ci si-a mea animióra
E o d'alba primavéra
Si amorulu-floricea
Infloresce blandu in ea.

Nici sórele nu-i lipsesce
Ce cu dragu mi-o incaldiesce,
C'a sperantiei blanda radia
Cu dulcétia-o desmerdédia.

Anastasia Leonescu.

Istorióre scurte.

O cafenea cufundata. Scirile cele mai triste ni vinu din insul'a Samos. Se pare, cà de la 1 fauru insul'a intréga este sub inriurirea unui curtentu electricu. Sguduiturele se urméza cu o putere si o repedíme extraordinaria. Fric'a e generala, si poporatiunea inspaimantata prin suvenirea nenorocirilor de mai nainte, si a fugitu la campu si pe munti. Unu sgomotu subpamentescu, continuu, spaimantatoriu, isbesce poporatiunea de gróza.

Éta si o nenorocire!

Loculu acestei drame infricosiate este o cafenea, zidita pe piloti destulu de afundu intrati in mare, care la extremitate nu mesura mai pucinu de diece metri adancime.

De mai multe dîle nesce ingineri facusera cunoscutu proprietariului, cà acésta cafenea nu mai e solida, si i recomandase d'a nu mai lasá sè intre nimeni intr'ins'a, spre a scapá de o catastrofa; dara dinsulu nu tienù nici o socotéla de recomandatiunile salutarie ale ómeniloru de specialitate. Elu inchiriá cafenú'a sa unei companii de acrobati, cari se oferisera a da o mare represintatiune.

Poporatiunea, totu-de-una pré lacoma de aceste feluri de jocuri, se grabi a alergá la acestu locu, si la optu óre si jumetate sal'a erá plina.

Represintatiunea incepù la nóue óre, si cea mai mare parte din asistinti, cari vedeau acestu felu de exercitiuri pentru prima-óra, ne mai simtíndu-se de bucuría, se dedeau la ovatiuni, cari trebuiau, vai! dup'o câte-va minute sè li ffa atátu de fatale.

In adeveru, dupa unu momentu, temeli'a

cafenelei fu usiuru sguduita, si in sguduitura unu geamu se sparse. Asistinti'a inspaimentata se sculà rapede si voi sè parasésca sal'a, dara directorulu cafenelei intervine, asigura cà sguduitur'a proveniá dintr'unu usiuru cutremuru de pamentu, si asistintii linisciti luara locurile loru.

D'abié trecura cinci minute si unu strigatu generalu resunà din tóte partile: paziti! paziti! Si in mai putínu timpu de câtu trebuie pentru a o scie, cafenú'a se miscà din locu-i, se cufundà, se derimà, disparù in mare cu cea mai mare parte din persónele cari se gaseau intr'ins'a. Acesti nenorociti, cadiuti gramada sub plafonulu cladirii, se debateau in apa, si fia-care voindu sè scape, resultà o confusiune asié cà ori-ce scapare deveni impossibila. Ceea ce se petrecù atunci este imposibilu a se descrie: strigate de desperare esiau din trei-sute-cinci-dieci de pepturi, trei-sute-cinci-dieci de nenorociti luptau cu mórtea, mórte grozava cum nu mai fu nici odata. „Scapati-ne! scapati-ne! suntemu perduti!“ Acésta cumplita agoniá durà trei minute; se mai audi inca unu mare strigatu; erá adio supremu... mai multu nimicu... inspaimantatóri'a tacere a mortii!

Ingrozitóri'a noutate se respandi in orasiu cu rapiditatea fulgerului, si in mai putínu de o jumetate óra, mai multu de cinci mí persóne stationau pe marginile cafenelei: erau parinti, erau nume ai caroru copíi, ai caroru soci lipsiau d'a casa si cari. la audírea nenorocirei, alergasera cu grabire la loculu grozaviei. In acésta multime compacta, ingrozita, nu se audiea de câtu aceste:

„Ai vediutu pe barbatulu meu, pe copilulu meu, pe frate meu?“

Acésta durà pana diminéti'a, candu unu spectaculu spaimentatoru se oferì ochiloru spectatoriloru. O multime de cadavre pluteau pe mare; mai erau inca multi cari lipseau si cari erau probabilminte sub vasa pré profunda in acésta parte. Se incepù a se radicá deramaturile si a se aruncá in apa pentru a scóte cadavrele.

S'au scosu din apa mai multu d'o suta cadavre, si sunt inca multe, vai! cari nu s'au gasitu. Urbea a luat doliulu, afacerile au fostu suspense, clopotele de la tóte monastirele resunau, balurile au fostu amanate, pretutindeni doliu, — pretutindeni consternatiune.

Smyrna va pastrá multu timpu suvenirea acestei nopti pentru totu-de-una nefasta, si acésta drama se va numerá intre catastro-

fele cele mai îngrozitoare ce au avut să înregistreze analele.

Amorul unei mume. Gasimu într'unul din cele din urme curiere ale lui Claratie, o anecdota a supra duelului, care se termină printr'o reprezentatiune teatrala de unu mare efectu.

E vorb'a de unu tineru, fiu unicu si orfelinu de tata, adorat de mum'a sa, care in urm'a unei certe, intemperate la una din curtisane, trebuia să formeze afacerea de onóre cu unu duelistu renumitu.

Mum'a afla prin curtisana pericolulu ce amenintia pe fiulu seu, si, fara ai dice nimicu bine intielesu, alérgea la adversarul seu, — dlu M.

Acesta se exercia tocmai in gradin'a sa de iérna a trage cu pistolulu; si-incérca man'a, dupa cum se dice candu serman'a muma, cu tota opunerea servitoriloru ajunge pana la dinsulu:

— Domnule, — i dtise dn'a A. sum dómna n'a A., — mum'a lui Armand si vinu a te rugá, sè nu te bati cu fiulu meu!

Dlu M. parù surprinsu si incepù a-si incrunta sprincén'a.

— Domnule, urmà mum'a: Armand este unu copilu. Nu sciu ce este intre dumnévóstra, dar lu-vei ucide pentru cà n'a tienutu nici odata o spada in mana, séu unu pistolu. Nu poti prin urmare sè te bati cu dinsulu.

— Domnulu fiulu dtale m'a insultatu, dómna, — respuse cu recéla dlu M., — si pe mine nimeni nu me insulta. Sum fórtu trist, dar voi ucide pe fiulu dumitale.

— Lu-vei omori! — típa dn'a A.

— Te rogu, dómna, nici unu sgomotu, nici o scusa! Or'a intelnirii nóstre sosese. Nu va fi credu, dlu Armand A. care te-a tramisu langa mine spre a intardíá intelnirea. Lasa-me dar sè plecu, te rogu si...

— Sè pleci! si pleci pentru a ucide pe fiulu meu! ai crede óre cà o muma va lasá sè asasine cine-va astu-felu pe fiulu seu!

— Ah! Dómna!

— Nu vei esti! — adaugà ea, — punendu-se dinaintea lui. Oh! Nu sunteti obicinuiti ca mumele sè via astu-felu sè ve dispute carnea carnei loru! Nu vei esti de aici!

— Ei dómna, ór'a se apropia... Retrage-te séu...

Voi atunci a o departá, cu bruschetie printr'unu gestu! dar ea — acésta muma devenita

leóica care apera pe puii sei, — se repedi fara a se gandí, cu o miscare de nebuna a supra unuia din pistólele incarcate ce se aflau pe méssa si dtise cu unu típetu sfasítoru:

— Ah! Vei sè omori pe fiulu meu!

Si prin instinctu, cu unu gestu nervosu, atinse cocosiulu.

Duelistulu se repedi a supra ei, dar cadíu trasnitu cu fati'a la pamentu.

Invierea unui mortu. De câte-va díle, se transportase la cimitirulu din Paris unu omu care se gasise mortu aprópe de podu, si s'a depusu, dupa obicei, golu, cu hainele langa dinsulu, in care se gasise 40 franci si o scrisóre, — in care se spunea locuinti'a mortulu.

A dóu'a dí, pazitoriulu s'a spariatu, negasiindu pe més'a de pétra, nici pe mortu nici hainele lui.

Uimitu si neputendu sè pricépa cum mortulu s'a facutu nevediatu, pe candu usile erau incuiate tota nóptea, a luatu epistol'a, si, mergéndu la cas'a mortulu, intrebà pe portaru:

— Ací e dnulu Ziro?

— Este in odaia.

— Candu a venitu a casa?

— La dóue óre despre diua.

Atunci pazitoriulu se urcà susu si vedíu cu mirare víu pe mortulu de ieri, facéndu-si dejunulu cu mare placere.

— Óre esti dtu pe care te-am dusu ieri mortu la cimitiru?

— Da, — respuse dlu Ziro.

— Cum ai esítu víu d'acolo?

— Nu sciu nici eu cum m'am gasitu acolo, atátu sciu numai cà suferu de lesínuri asié de tare, in câtu m'aretu ca mortu. Asié m'a gasitu ból'a acésta aprópe de noulu podu si am cadíutu in nesimtíre. Spre diua, trezindu-me, me vedíu in cimitiru intoverasitu inca de doi morti pe patulu de pétra, nu-mi cam veni asié bine. Vediendu hainele mele, m'am imbracatu indata si, deschidiendu pe ascunsu usi'a bisericeii, am esítu. Dupa ce am incuiatu éra-si usi'a, ca sè nu lasu in frigu pe camarazii mei cei morti, am venitu éra-si in cas'a mea.

Pazitoriulu, intorcéndu-i epistol'a si pung'a, a plecatu, facéndu-si semnulu crucei, ca unulu ce in viéti'a sa n'a vedíutu inviindu yr' unu mortu.

Alesandru Ionu Cusa.

Éra-si o scire trista!

Insciintiarea telegrafica anuciã, cã la 15 maiu dimineti'a fostulu principe alu Romãnei, *Alesandru Ionu Cusa*, a muritu la Heidelberg, unde petrecea de câte-va dîle, spre a-si asiediã cei doi baieti intr'unu institutu de crescere.

Alesandru Ionu Cusa fu nascutu la anulu 1820 in orasiulu Galati, din o familia stravechia.

Elu studiã de la anulu 1834 la Paris jurisprudenti'a si sciintiele de statu, apoi intrã in Moldova in serviciulu de statu, si fu numitu de catra principele presiedinte alu tribunalului civilu din Galati.

Sub gospodariatulu principelui Ghica la 1850 elu primì oficiulu importantu de prefectu alu Galatiului.

Dupa convintiunea din 19 augustu 1858 de la Paris, in a careia urmare moldovenii avura a numi unu comitetu, care avea sè aléga unu principe pentru Moldova, Cusa deveni membru alu noului cabinetu, in care dinsulu primì ministeriulu de resbelu.

La 17 ian. 1859 inse fu insu-si elu alesu de principe alu Moldovei si la 5 fauru alesu asemene si pentru Munteni'a.

In 1 ian. 1862 proclamã Cusa unirea celoru dõue principate sub numele: „Romania“.

Sub elu s'a facutu si desrobirea poporului, precum si secularizarea manastireloru.

Éta faptele lui, cari i voru conservã memori'a pentru totu-de-una.

Fia-i tierin'a usiõra si memori'a binecuventata!

Serbarea dîle de 3/15 maiu.

— *Iubileulu de 25 de ani alu adunãrii din Blasiu.* —

Din Blasiu — sè 'ncepem cu Blasiulu! — dlu Gr. F. Negrutiu ni-a tramisu o insciintiare mai lunga despre decursulu acestei serbãri; din lips'a spaciului inse noi suntemu siliti a face numai urmatoriu extractu:

In presér'a dîle de 3/15 maiu, pe la optu õre, junimea gimnasiala se adunã in curtea gimnasiului, unde sub conducerea flamureloru natiunale, intre cantãri si imnuri natiunale, acompaniata si de musica, incepù a face pregatirile necesarie pentru festivitãtîle dîlel urmatorie.

Acì la ferestile de catra piatia se aflau atèrnate trei transparente; unulu cu inscriptiunea: „Murimu mai bine 'n lupta cu gloria deplina, decâtu sè fimu sclavi éra-si in vechiulu nostru pamentu!“ altulu cu: „Diu'a 3/15 maiu 1848, viétia 'n libertate“, — ér alu treile cu: „105 Dacia ferice.“

Acì stete junimea studiõsa câtu-va timpu, cantandu imnuri natiunale.

De acì, totu intre flamure si cantãri acomodate, plecã spre a incungiurã piati'a orasiului, fiindu iluminata intréga piati'a.

Conductulu se oprì la cas'a marelui nostru filologu, dlu Timoteiu Cipariu, salutandu-lu cu intreite strigãri de „Sè traiesca!“

De acì junimea si-indreptã mersulu spre o piramida aredicata inaintea manastirii, la mijloculu piatiei. Acésta fiindu infrumsetiata cu coloru natiunale, fu iluminata din tôte partile, avendu forme construite asemenea unui paharu, pe cari se aflau si felurite inscriptiuni, precum: „Iubileulu natiunalu“ — „Traiesca concordia!“ etc.

Aice cantandu-se canturi natiunale, studentii de a 8-a clasa Ioanu Pecurariu si Stefanu Iancu, rostira cuventãri acomodate dîlel, si primite cu insuffetire — dupa cari sè dantiã: „Romanulu.“

In fine serbarea ajunului se incheiã in cuntea gimnasiala pe la 10 õre.

Junimea teologica din Blasiu inca a serbatu ajunulu acestei dîle mari. Intregu museulu fu iluminatu. si se cantara mai multe cantece si imnuri natiunale. La o feréstã a museului stã atèrnatu unu transparentu cu inscriptiunea: „Preoti cu crucea 'n frunte, cà-ci óstea e crestina!“ — ér la mijlocu erã asediatu portretulu lui Simeonu Barnutiù, cu subscrierea: „Dormiti in pace umbre, martiri ai Romanimei!“ Er la feréstã bibliotecei si societãtii de lectura a teologiloru se aflã unu altu transparentu, cu inscriptiunea: „Libertate prin lumina, — lumina prin libertate.“

Solenitãtea aice se incheiã la 11 õre.

In diu'a de 3/15 maiu inca in diori de deminétia grabira câti-va studenti, acompaniati de musica si cu flamure, la „campulu libertãtii“, unde in 1848 s'a tienu marea adunare natiunala.

Acì implantara in „pétra“ o flamura, care se vestéscã serbarea.

La 7^{1/2} õre sunetulu clopoteloru anuciã inceputulu serbãrii. Junimea si publiculu adunatu grabi la biserica, a asistã la serbarea liturgiei, care s'a facutu cu pompa mare.

Dupa finirea liturgiei, toti esira pe „campulu libertãtii“, unde facèndu-se cultulu bisericescu si ceremoniele indatinate, studintele de a 8-a cl. Titu Moldovanu se sul pe pétr'a incungiurata de flamure natiunale, si rostì o cuventare potrivita impregiurãriului, in care accentuã si necesitatea unui teatru natiunalu precum si a unei academii de drepturi.

Cei presinti intimpinara cu entusiasmu cuvintele junelui studinte.

Dupa finirea acestoru solenitãti toti se rentõsera p'acasa. Din caus'a timpului pré nefavorabilu maiailu studentiloru s'a amanatu pe 17 maiu, ér alu teologiloru pe 16.

Publiculu din locu si din pregiuru, din caus'a timpului fõrte rece si ploiosu, a fostu slabu reprezentatu.

Din Pesta primiramu — de la dlu Georgiu Vuia — următorii'a descriere a serbării arangiate de junimea d'aice :

În 3/15 maiu la 10 ôre dimini'ti'a junimea romana din Buda-Pesta s'a adunatu în localitatea Societății „Petru Maioru“, de unde a plecatu la locuin'ti'a dlui Babesiu, care ni-a oferitu cancelari'a sa pentru tineria asié numitului parastasu.

Ajungându acolo, aflaramu deja odai'a arangiată pentru acestu scopu. Pe pareti erau în doliu imbracate portretele lui Iancu, Pumnulu, Horia, Closca, Crisianu, si unu tricoloru nationalu; înaintea lor ardeau pe mės'a, asemenea acoperita cu mesaiu negru, mai multe lumini.

Tinerimea intrandu în odai'a astu-felu arangiată, a începutu a intonă cu o pietate ce se exprimă pe fati'a fia-caruia : „În planulu celu secretu.“

Dupa acės't'a dlu Gavrilu Mihali jun., presiedintele comitetului arangiatoriu, rosti o vorbire scurta si bine acomodata ocaziunii, si luandu velulu de pe parete, se vedea acum numai tricolorulu nationalu, ca ornamentulu sublimelor figure.

Ca o putere magica ni inspiră acestu aspectu de odata în anim'a fia-caruia : „Descépta-te Romane!“ — si la strofa : „Priviti maretie umbre!“ Simtiemintele pietății cu a entusiasmului se manifestau în fatia si cuvinte.

Mai rosti inca dlu Gavrilu Mihali jun. o vorbire pentru consolidarea tuturor Romaniloru întru acele principie, pe cari înainte de 25 ani le proclamaseră parinti nostri.

Urmă : „Haid' sè dămu mana cu mana“, — si încheiandu-se festivitatea cu „Bratiulu teu“ junimea se departă, pentru a se adună dupa miédia-di la trei ôre în muntii Budei la serbarea de petrecere.

La 4 ôre junimea eră deja la „Fasanu.“ Aci era-si dlu Mihali deschise serbarea cu o vorbire, dupa care era - si se intonă : „Descépta-te Romane!“

Societatea adunata se puse acum la mėsă, si sîrulu toastelor fu deschisu de catra dlu capitănu Vornica : „întru fericirea natiunii romane!“ Dlu Mihali a portatu unu toastu întru sanatatea dlui Babesiu, era dlu Babesiu a aredicatu pocalulu întru triumfarea adevărului. A mai toastatu dsa pentru consolidarea întregi junimi într'unu *corpu literariu* pentru curăgiulu si tari'a în combatere etc. S'a mai dîsu inca alte multe toasturi. Într'aceste music'a a cantatu piese romanesci, si tinerimea — de si dame si familie, din caus'a timpului fôrte nefavorabilu, n'au fostu de fatia — s'au luat la dantiu.

Petrecerea dură pana la 10 ôre sér'a.“

Atât'a din reportulu nostru !

„Albina“ în nr. 33 scrie, că junimea s'a adresatu prin comitetulu arangiatoriu preotulu romanu, sè tiena unu parastasu în biserica pentru Iancu si consotii sei martiri; dar preotulu cu parere de reu a a descoperitu că fara convoirea curatorului primariu, carele este grecu, nu-i este permisu a primi sè celebrare parastasulu.

S'a adresatu la alu doile curatoru, care e Romanu, si acel'a — nevedindu nici o greutate, a primitu a supra-si a mijloci învoirea primulu curatoru; dar curatorulu grecu a respinsu insinuatiunea cu indignatiune.

Prin respingerea grecului s'au infricatu si altii,

incātu — nu se gasi preotu si altariu, unde sè se primésca a se face rógatiune pentru sufletulu repausatiloru întru apararea tronului si a monarhiei si a natiunii loru.

În fine nu-i remase respinsei tinerimi nici chiar localitatea „Societății Petru Maioru“, că-ci dupa pedeele ce întimpinase, se temea într'adeveru, că prin aceea ar periclită esistinti'a Societății, pentru care abié cu multa ostendă si prin multe sacrificie a potutu sè căstige concessiunea guvernamentală. Astu-felu junimea a recursu la localitatea redactiunii „Albina.“

Serfitoriulu acestoru sîre, ca presiedintele „Societății Petru Maioru“, se simte îndetoratu a declară, că — pana la cetirea acestei împartesîri a diuariului „Albina“ — n'a avutu nici o scire despre dorinti'a junimei d'a serbă părăstasulu în localitățile „Societății Petru Maioru“, — prin urmare nu cunósce nici pedeele ce junimea — se dîce, că — „întimpinase“ întru realisarea dorintiei sale. Astu-felu dara declina de la sine ori ce respundiabilitate în privinti'a acės't'a.

Din Viena dlu Traianu Popescu ni tramise urmatoriulu reportu scurtu :

Inaugurarea cabinetului de lectura alu Societății „Romania Juna“ din Viena, anuciata pe diu'a de 3/15 maiu, se tienti cu o solenitate démna atâtu de scopulu salutaru alu acestui cabinetu, câtu si de junimea romana de aice.

Fîindu cu acéta inaugurare în legatura si aniversari'a de unu patrariu de secolu de la adunarea de pe „campulu libertății“ la Blasiu, junimea din Viena a începutu acéta inaugurare cu unu parastasu serbatu în capel'a gr. c. la 8 ôre dimini'ti'a, întru memori'a regelui muntiloru Avramu Iancu si aceloralti 40,000 de martiri romani, cari si-au versatu sangele pentru esistinti'a nationala.

Acestu parastasu s'a finitu cu imnulu nationalu : „Descépta-te Romane!“ — executatu de chorulu vocalu alu junimei.

La 12 ôre amédi presintandu-se în localitățile acestui cabinetu de lectura dómnele patronese Matilda Dumba, Maria Filisianu si Elena Marenzeller, unu domnu majoru, dlu negutiatoriu B. S. Popoviciu, si — spre suprinderea si bucuri'a junimei — prefectulu din 1848 dlu Axenti Severu, carele din întemplantu sosise de vr'o doue-trei dîle în Viena, — presiedintele Societății „Romania Juna“ dlu dr. Ionu Popu rosti o cuvëntare fôrte corespondiătoria si nimerita acestei festivități, si în fine cabinetului de lectura fu inauguratu.

D'aci la 2 ôre dupa miédia-di junimea, cu dnii Axenti Severu si B. G. Popoviciu în frunte, facu o excursiune la Liesing, unde apoi a petrecutu pana sér'a între cantecele farmecatôrie ale bardului junimei din Viena d. I. Hosanu, si între cuvëntari referitôrie la acéta di atâtu de însemnata pentru natiunea romana.

In Sibîiu inca s'a serbatu acéta di. Festivitatea fu arangiată de junimea nôstra studiôsă, în otelulu „La regele Ungariei“, — dupa unu programu bine compusu, care apoi s'a si executatu spre multiamirea tuturor celoru presinti.

Mai antăiu chorulu junimei a executatu : „Des-

cépta-te Romane“; apoi urmă juristulu in an. IV dlu Victoru Popescu si tienu o cuventare festiva despre: „Libertate, frățietate si egalitate.“ Dnii Vulcanu si Ludu au declamat; éra chorulu vocalu a mai cantatu: „Conjuratiunea tempestăti.“

Dupa finirea pieselor din program, dlu Bobesiu a mai cantatu si alte cantece populare.

Serbarea se incheià, cu dantiuri natiunale, cari durara pana tardiu.

In Gratiu Societatea „Romanismulu“ a aranjatu serbarea dlei memorabile dupa urmatóri'a programa:

In 3/15 maiu diminéti'a la 9 óre s'a serbatu in biseric'a evangelica, dupa ritulu bisericeii orientale; unu parastasu pentru Avramu Iancu, Bolintineanu, Eliade Radulescu, Andreiu Muresianu si alti repausati barbati mari ai natiunii nóstre.

Miss'a fu celebrata de parintele preotu compestru Bojtoru, ér cantările fure esecutate de junimea adunata, care la fine apoi cantà: „Descépta-te Romane!“

Solenitatea se incheià prin unu banchetu in casin'a lui Camplmillner.

Dlu dr. de filosofia Tancu deschise festivitaea cu o scurta salutare a óspetiloru; dlu studente de filosofia Alexi tienu cuventarea festiva.

Dupa acést'a vorbire primita cu entusiasmu urmara mai multe toasté rostite de dnii Bojtoru, Ciucianu, Balasiu si altii.

Intre toasturi se cetira si unele telegrame gratulatórie din Viena, Aradu, Sibiu, Brasiovu, Resinari Blasiu.

Festivitaea se incheià tardiu in mijloculu unui entusiasmu generalu.

La Bucuresci Societatea „Transilvania“ inca a anunçiatu serbarea acestei dlei, care avea sè se faca in gradin'a Filipescu, de deminétia pana sér'a, mésa la 2 óre, Moceanu cu calusierii si alte petreceri natiunale.

Despre decursulu serbării n'avemu inca sciri.

Premiulu femeiloru romane.

Pentru premiulu de optu galbeni, pana la terminulu (3/15 maiu) anunçiatu au concursu urmatóriele novele:

1. „Fét'a cea alba“, novela din viéti'a poporului.

Motto: Ce ti-i dragu, nu ti-i uritu,
Dé-ar fi negru si cernitu;
Ce ti-i uritu, nu ti-i dragu,
De-ar fi ca néu'a de albu.

Din poporu.

2. „Unu amoru tardiu“, novela istorica.

Motto: Ce-am iubit, nu pot uita!
Vas. Budescu.

Aceste novele concursuale se voru dá dilele aceste a se criticá, — si-apoi rezultatulu se va publicá numai decátu.

Pesta 19 maiu 1873.

Redactiunea „Familiei.“

OE E NOU?

**** (Romanii de peste Dunare.)** Corespundintele din Macedonia alu diuariului francesu: „Le Courier d'Orient“, care apare la Constantinopolu, scrie de unu timpu incóce multe lucruri interesante despre frății nostri de peste Dunare. Astu-felu intr'unulu din nrii mai noi scrie despre nesce infricosiate scene de ura si persecutiune a greciloru in contra Romaniloru d'acolo. Cei mai aprigi luptatori ai greciloru inse — ni spune corespundintele — sunt nesce Romani renegati si greciti. Mochailo Efendi, Condo Costa, Duro, Tergivici, Dumba, Ghermanu, Nicasuri, Economu, Nicolachi, Zala, Vitchota, sunt toti Romani. Chiar asta-di femeile lor nu sciú unu singuru cuventu grecescu. In Macedonia nu sunt decátu Romani si bulgari; in Albania asemene nu sunt decátu albanesi si Romani. Nu se gasescu greci, decátu in o parte a Epirului si a Tesaliei si pe litoralulu Macedoniei si alu Tesaliei.

**** (Diet'a Ungariei)** a incheiatu sesiunea sa prima la 17 l. c.; sesiunea a dóu'a se deschise la 19, cu care ocaziune buroulu se constituí de nou, realegendu-se vice-presiedintii si secretarii de pan'acuma; se mai alese si unu secretariu nou, si astu-felu camer'a acuma are siepte secretari. In diu'a urmatória se impartira sectiunile si se alesere comisiunile permanente. — In siedinti'a de la 21 maiu ministrulu de finantie a substernutu bugetulu anului 1874. Deficitulu se urca la sum'a de 31 milióne.

**** (Politica romanésca.)** La Hatieg fu alesu deputatu prin aclamatiune Béla Lónyay, fiulu exministrulu Melchioru Lónyay.

**** (Siahulu Persiei)** a sositu in 20 l. c. la Petersburg, dimpreuna cu tóta suit'a sa, in care se afla si trei neveste din haremulu seu, imbracate in haine barbatesci. Toti fure incvartirati in parterulu palatulu de érna, cà-ci moravurile persiane oprescu locuirea domnitoriului mai susu decátu supusii sei. Siahulu fu nascutu la 1829, si s'a urcatu pe tronu la 10 septemvre 1848. Numelu lui e Nassir-ed-Din, si are doi prunci. Averea lui se urca la patru milióne de pundi de sterlinge; cari se represinta mai alesu prin diamante. Siahulu siahiloru (regele regiloru, acest'a e titlulu lui) Nassir-ed-Din e unu omu frumosu, inteligentu si liberalu. Elu scié frantiozesce si cetesce jurnalele din Europa. Sub dinsulu s'a fondatu primulu colegiu pentru studiulu sciintieloru, s'a infintiatu telegrafulu si s'a facutu primulu drumu de feru.

**** (Cosciugulu unui rege africanu.)** Moralistii ni spunu, cà omulu care cugeta si meditéza neincetatu a supra sfirsítulu vietii sale, este siguru cà va duce o viéti'a buna. Déca este in adeveru astu-felu, regele africanu din Dahomey — omulu sacrificiiloru umane — trebue sè fia celu mai credintiosu dintre monarçi. Majestatea sa négra are negresítu totu-de-una spectacolulu mortii inaintea ochiloru, si pare cà se ingrigesce chiar de modulu cu care imperial'a sa persóna va fi inmormentata candu va muri. Regele evlaviosu a comandatu unu cosciugu la unu negutiatóru, care va esecutá comand'a imperiala printr'o casa de la Birmingham. Cosciugulu va fi magnificu, lucratu in metalu, si va costá 25,000 franci.

**** (Doi spendiurati de aceea-si funia.)** Intemplearea are câte odata curiositáti, cari intrecu cele mai nebunesci inventiuni ale romancieriloru. Scen'a care urméza s'a petrecutu la Paris intr'unu otelu din Bou-

levard St. German. Unu sermanu artistu, fara mijlôce, intră la casa pe la 12 nôpcea, desperatu. In momentulu candu trece pe dinaintea biuroului, portarul proprietarului ese furiosu si-i face o scena violenta pentru intardiarea celoru dă pe urma chirii. Nenorocitul nu pôte resistă la acêsta de pe urma lovitura, si intra in odaia, hotaritu a se sfîrsi prin sinucidere. Elu arunca ochii in giurulul lui, spre a gasi unu instrumentu favorabilu spre indeplinirea proiectului seu, si zaresce unu capetu de funia care trecea prin crapatur'a de d'asupra usiei de comunicare cu camer'a vecina. Fara a stă la indoieala, elu face unu latiu acestei funii si-lu trece dupa gătulu seu. Mórtea fu grabnica. Dar ceea ce e in adeveru neauditu, e că dimini'ti'a intrandu in cea-lalta odaia, baiatulu de serviciu, gasesce unu tineru spenzuratu de cea-l-alta parte a usiei. Funi'a fusese fixata de acést'a in zidu, si deschidindu usi'a de comunicare, i lasase unu capetu sè spendiure de cealalta parte. Funi'a facuse unu indoitu serviciu, si purtă câte unu spenzuratu la fia-care capetu alu ei. Alu doilea sinucisu lasase o scrisóre anunciandu, că se saturase de iubiti'a lui, dar că nu avea curagiulu de a o parası, ci preferă a se ucide. Acestu evenimentu a facutu mare sensatiune.

* * (*Francesii incepu a-si radica ruinele.*) Curătierea ruineloru pavilionului Marsam, care formă aripa drepta a Tuilerieloru, pe strad'a Rivoli, s'a inceputu deja. Lucrările voru dură doue luni si voru fi executate cu cea mai mare ingrigire, căci se spera a se gasi in molosu bronzuri si marmore de valóre, inca nesticcate. Dupa „l'Evenement“, tocmai in pavilionulu Marsam inchise guvernulu aperiarii nationale tôte mobilele din salónele imperatului si din apartamentele imperatesei, in timpulu assediului, atunci candu trebuı sè se stabilésca la Tuilerii unu servitiu de ambulantiune. Pavilionulu va fi reconstruitu si restulu lucrărilor se va termină apoi intr'unu anu.

* * (*Pana unde merge avariti'a.*) Este vorb'a de unu millionaru orbu, caruia i facea operatiune unu oculistu; tocme'l'a eră o miia de franci, adeca câte cincisute franci de ochiu. Oculistulu operase ochiulu dreptu cu unu mare succesu. — O! vedu, cum vedeam când eram copilu! strigă millionarulu transportatu de bucuria. Éta, deosebescu culorile, vedu ceasc'a in care miam luat ciocolat'a adi dimini'tia. „— Hei bine, adaogă oculistulu, sè nu perdemu vreme; sè trecemu le ochiul stangu, „— O! nu, intrerupse avarulu. M'am ganditu acum mai matoru; poftimu cincisute de franci: preferu sè remaiu chioru ca sè-mi pastrezu cei-alti cincisute de franci.“

* * (*La gradin'a planteloru din Paris*) s'a petrecutu o scena destulu de curiósă. Profitandu-se d'unu momentu de caldura, se dedese drumulu din colivi'a sa elefantului Roger, pe candu gradinariu si pazitorii erau ocupati cu omorirea sióriciloru ce'mpuiéza si mananca provisiunea mamifereloru. Marele elefantu privia cu buna-vointia multimea ce alergase sè-lu véda, si din candu in candu, si-plecă pana la pamentu enorm'a-i trompa, ca sè iea câte-o bucata de prajitura ce-i aruncau copiii si pe care n'o putea prinde 'n gura. Siórecii urmariti sariacu si cautau sè fuga prin tóte gaurile. Unulu din ei, zapaicitu, speriatu si ametitu, dupa ce se rotí de 3—4 ori prin gradina, negasindu nici o gaura in care sè intre, dete de tromp'a elefantului, care'n acelu momentu eră lasata josu ca sè iea o bucata de pane, si intră in ea intr'o clipire de ochi. Pachidermulu si-radica

ite botulu, deveui nerabdatoru, grofai, se'nviri de mai multe ori si si-miscă tromp'a ca o sfirléza. Indata inse se potoli si parú că se gandescce, apoi se'ndreptă c'unu pasu liniscitu spre basinu, si bagă tromp'a in apa si se întórse cu aceea-si linisce in faci'a spectatoriloru. Ce eră sè faca? Emotiunea eră generala. Colosulu si-ndreptă tromp'a dreptu in susu si, cu apa ce absorbise, aruncă pe nenorocitul siórice care se perduse ca in aruncarea apei unei pompe de focu. Elefantulu apoi urmari cu privirea pe miculu rodietoru si, cum lu-vediu că pica, mai nainte d'a avé timpu sè se trediesca, si-puse piciorulu peste dinsulu si lu-sdrobi, apoi reincepù cu nepasare sè-si caute bucatile de pane.

Biserica si scóla.

‡ (*Esamenele de calificatiune*) pentru invatatori din dieces'a Aradului se voru tiené la 29 si 30 ale lunei lui maiu, adeca marti si mercuri dupa Rosalii.

‡ (*Americanii*.) poporulu' inventiuniloru, au descoperitu mai de curendu unu medilocu bunu spre a atrage pe credintiosi la cercetarea cultului divinu. A nume, ei edifica bisericelce asié, că in partea de desuptu facu culina, unde apoi se aduna credintiosii zelosi, inse usteniti de ascultarea cuventului divinu, spre a se mai recreá in refectoriulu preotesei. Acest'a inca e unu argumentu contra celibatului preotiloru, pentru că dreptulu primu de a fierbe in culin'a bisericeii ar fi alu preotesei.

Literatura.

* (*„Revist'a Contemporana“*) de la 1 maiu publica aceste: „Dridri“, romanu originalu de V. Alexandri, — „Cantecu profanu“ de Zamfirescu, — Mironu Costinu, de V. A. Urechia, — „Lun'a si codrulu“, poesia de M. Gr. Bonachi, — Despre conditiunea civila a femeii, de G. Schina, — Romantia de M. Zamfirescu, — Schitie filosofice, de St. C. Michailescu, — Sonetu de Zamfirescu, — Marele Vistieru Candescu, novela de Pantazi Ghica. (Éra-si nici o critica. Red.)

* (*Dlu Georgiu Popa*) a incetatu a mai redactá fói'a eparchiei romane din Aradu: „Lumina.“ Noulu redactoru e dlu Iosifu Goldisiu.

T e a t r u.

✂ (*Dlu Millo*) jóca acuma cu trup'a sa cu mare efectu la Iasi. Pies'a: „Apele de la Vacarosci“ a facutu sensatiune mare.

✂ (*„Domnisiór'a cu cele trei-dieci si siese de virtuti“*.) acest'a e titlulu unei drame nóue francesce de Arsene Hossaye, care acuma in tóte serile se jóca cu multu succesu in teatrulu „Ambigu“ din Paris. La prim'a represintatiune pies'a a displacutu, dar a dóu'a séra n'a mai produsu asié mare neplacere. Apoi se totu continuá, încátu in urma publiculu fu cuceritu. Asta-di e moda in Paris a vedé „Domnisiór'a cu cele trei-dieci si siese de virtuti.“

✂ (*Teatrulu celu mare din Bucuresci.*) La 3/15 maiu se represintara piesele: „Amorulu doctoru“, farsa in 2 acte, imitata dupa Molière de dr. Obedenariu. Si „Indiana si Charlemagne“, comedia vodevila intr'unu actu, tradusa de P. T. Georgescu si ese-

cutata de dn'a Fr. Sarandy si S. Balanescu; „Vér'a la tiéra“, poesia de Deparatianu, dîsa de C. Dimitriade. „Dedicatiune“, romantia de Scheleti, esecutata de George Bratianu; „Dulce Bucovina“, romantia musicala de Flechtenmacher, esecutata de Tanasescu; — „Dorulu“, romantia natiunala de Scheleti, esecutata de P. Ionescu.

✂ (*Unu actoru amatoru.*) Dlu X. si cu trup'a sa dramatica, strabatea, nu de multu, Nordulu Franciei. Se oprî într'unu orasielu, unde dete o represintatiune ultra-fantastica, care inmarmuri, ba chiar spaimantă pe pacinicii locuitori. La a dōu'a represintatiune nu venî mai nimeni. De aceea hotarira sè plece; dara voindu sè-si scōta cheltuelile de drumu, anuciara pentru a dōu'a dî o represintatiune, in care sè dicea in afisiu. cã „va debută unu amatoru din orasiu.“ Cine sè fia óre? Noutatea se respandi in totu orasiulu si sal'a intréga erá plina. Jucara pe „Don Quichotte“, in midiloculu neatentiei generale, se asceptá amatorulu. Sosi ultim'a scena in care se aréta Sancho calare pe unu magariu. Publiculu impatientu incepú a strigá: „Amatorulu! amatorulu!“ Atunci, directorulu trupei inaintă pe sceoa si, cu unu aeru plinu de nobletia, aretandu pe magariu dîse: „— Am promisú cã asta sêra va debutá unu amatoru din orasiu, éta-lu!“ Si cortin'a se lasá. Norocu pentru artisti, cã erá o usia de esire prin fundulu teatrului, cã-ci numai astu-felu au scapatu de a primí complimentele ce erá dispusu a le face publiculu iritatu pentru ingeniós'a loru ídea.

Espositiunea universală de Viena.

Δ (*Sectiunea romana*) a espositiunii din Viena e multu laudata de jurnalele nemtiesci, ele facu complimente dlui comissariu Emanuilu Cretulescu. Costumurile poporale facu mai mare efectu. Florile, plantele, prim'a conditoria din Bucuresci a fratiloru Capsia, manufacturele, productele, lucrurile de arte etc. sunt apretuite cu multa recunoscintia.

Δ (*Ce au tramisu prussienii.*) Celu antâiu lucru care isbesce cui-va vederea intrandú in sectiunea prusiana din espositiune, este multimea de pendule de tôte formele si de tôte sistemele. Se pare cã tramiterea acestoru obiecte la espositiune este facuta cu scopu. Prusianii voescu sè respunda la acusatuniile aduse de pres'a parisiana contra noului imperiu nemtiescu; cumca nu are orológe si a fostu obligati sè se aprovionede din Francia cu ocasiunea resbelului. Berlinulu dara, tramise la espositiune tôte orológele cu cucu pentru a combate aceste calumnie.

Δ (*Fotografii interesante.*) S'a anuciatu, cã politi'a din Londra va tramite politiei din Viena o colectiune completa de fotografii, represintandu diferiti cavaleri de industria, — pick-pockets, — si pungasi de tôte soiurile, pe cari, politi'a din Londra, i banuesce cã voru veni la espositiunea din Viena spre a profesá meseriile loru.

Suvenirea mortiloru.

† (*Inmormentarea lui Cusa.*) Din Heidelberg se scrie cu datulu de 17: „In o capela de aice sè tienu

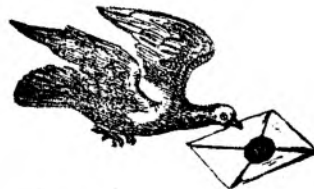
la cadavrulu fostului principe domnitoriu alu Romaniei, Alesandru Ionu Cusa, unti serviciu dumnediescu funebralu de catra preotulu gr̃ecu din Baden. In mijloculu bisericeii, pe unu catafalcu statea cosciugulu simplu, negru, deschisu, — si acoperitu cu flori, intr'insulu zacea mortulu in fracu negru; pe invelitori'a de catifea, carea acoperiá partea de josu a corpului, se potea vedé evangeliulu si sant'a cruce. La actulu funebralu au asistatu numai câte-va persóne, intre aceste soci'a repausatului, doi frati ai acesteia dimpreuna cu sociile loru si principele Obolensky. Repausatulu a traitu in anii din urma la Florenti'a, de unde a plecatu numai de câte-va díle — morbosu; morbulu lui pe cale deveni si mai greu, si abié sosi aice, muri. Cadavrulu lui se va transportá la Moldova. Ambii lui baiati, nu sunt de la nevêsta sa, dar acést'a i-a adoptatu si i-a crescutu cu iubire de mama.“

Calindariu istoricu.

— Maiu. —

17. 1653 Mateiu Domnulu Romaniei bate pe tataru si pe moldoveni la Finta. 1822 Ministrulu de statu principele Armandu Richelieu (ultimulu descendentu alu familiei sale) móre. 1848 Imperatulu Ferdinandu fuge la Insbruck. 1863 Puebla in Mexico se preda maresia lului francesu Forey. — 18. 1805 Nascerea istoriculu G. G. Gervinus. — 19. 1595 Aronu Domnulu Moldovei se face prinsonieriu la Vintiu in Transilvania. — 20. 1506 Cristofu Columbus móre. 1834 Mórtea marquisulu Lafayette. 1859 Baronulu Iosifu Jellasicu móre. — 21. 1837 Celu de pe urma rege svedianu din famili'a Vasa, Gustavu IV, móre. 1849 Intelnirea imperatulu Nicolau cu Franciscu Iosifu la Varsiovia. — 22. 337 Constantinu celu mare móre. 1786 Nascerea lui Börne. 1813 Nascerea renumitului compositoriu musicalu Richardu Wagner.

Post'a Redactiunii.

Aradu. Din cele trei novele dōue se voru publicá -- deca sunt originale. Dar ce nume se le subscriemu? Acést'a de acuma nici decatu. Alege altulu — romanescu!

Viena. Pretiulu e 1 fl.

Maramuresiu. Dlui T. M. Doinele poporale se voru publicá, precum si cele de anu, inse mai tardiu, ca-ci avemu o multime de aceste. Balad'a tramisa nu e completa; ni se pare, ca mai are si continnare. Scutéza!

Oradea-mare. Dlui I. C. Se incepe bine, dar se pare ca aice inca nu are capetu. Fa-i ce-va continuare, unde cele spuse pan' acuma se se dovedésca si prin fapte.

Suplementu: „Sclavulu Amorului“, romanu de Iosifu Vulcanu, tom. I. col'a XIV.

Proprietariu, redactoru respundiatoru si editoriu: IOSIFU VULCANU.

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. 1873. Strad'a lui Alesandru nr. 13.